

СУТНІСТЬ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ ТА РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ

Крамарева К.В.

Науковий керівник – Богдан Н.М., канд. екон. наук, доцент

Процеси глобалізації економічного розвитку та перехід від індустріального до інформаційного суспільства, що відбувся наприкінці ХХ та на початку ХХІ століття, обумовили ряд новітніх тенденцій у розвитку світового ринку готельних та ресторанних послуг, зокрема:

1. На світовому ринку спостерігаються відтворювальні структурні зрушення; зростаючого значення набуває сфера особистого споживання, яка все більше впливає на масштаби, структуру та якісні параметри обміну товарами і послугами між країнами. Це значною мірою впливає на кон'юнктуру світового ринку готельних і ресторанних послуг.

2. Серед економічних благ на світовому ринку все більшу роль відіграють не стандартні матеріальні блага, а науково-технічна продукція (винаходи, розробки, передача технологій, експертних зразків, алгоритми та програми для ЕОМ і т.п.). Переважна більшість із них впроваджується також на світовому ринку готельних і ресторанних послуг.

3. Нові і новітні технології знижують значимість природних ресурсів і дешевої праці на світовому ринку; зростає значення ресурсів, які не мають матеріального втілення (науковий потенціал, якість робочої сили, екологічні умови), і результатів виробництва (соціальний, інформаційний, екологічний ефект). Зазначені аспекти виступають вагомими факторами конкурентоздатності на світовому ринку готельних і ресторанних послуг.

4. Обмін комерційною інформацією відбувається все частіше не безпосередньо між продавцем і покупцем, а на комп'ютерному рівні (інтерактивний обмін). Розвинена система бронювання – характерна ознака сучасного світового ринку готельних і ресторанних послуг.

5. Посилюється взаємозв'язок функціональних елементів світового ринку – ринків споживчих товарів, інвестиційних товарів, ринку послуг, в тому числі готельних і ресторанних послуг, валютного ринку, ринку робочої сили та застосовуваних на них економічних показників і оцінок.

Треба звернути увагу, що в широкому розумінні ринок готельних та ресторанних послуг – це певне економічне середовище. Вихідними позиціями цього економічного середовища виступають праця і капітал, що функціонує в умовах конкурентного попиту і пропозиції. Таке еко-

номічне середовище визначає конкретні товарно-грошові відносини ресторанного та готельного бізнесу, орієнтовані на обслуговування клієнтів та отримання прибутку. Кулінарна та буфетна продукція, що реалізується за гроші, виступає товаром ресторанного ринку.

З іншого боку, атмосфера гостинності, що супроводжує процес продажу кулінарної та буфетної продукції, набуває форми послуги ресторанного бізнесу, що надається споживачу. Ця послуга має вартісний зміст, оскільки відображає прямі та опосередковані затрати ресторатора з її надання клієнту. Таким чином, у широкому смислі ресторанний ринок набуває двоїстого характеру.

Одночасно предметом попиту і пропозиції на цьому ринку виступають товар (ресторанна та буфетна продукція) і послуги (готельні послуги, сервіс та гостинність). Наявність суспільної потреби на пропонування товар та послугу, а також наявність постачальників послуг, здатних задовольнити цю суспільну потребу, створюють передумови для формування й розвитку ринку, насамперед його розповсюдження та глобалізації.

За даними Міжнародної асоціації готелів та ресторанів у світі налічується 8,1 млн. підприємств ресторанного харчування. У цій сфері діяльності зайнято 48 млн. осіб. Доходи світової галузі ресторанного харчування перевищують 700 млрд. дол. щорічно, причому на заклади, розміщені у Північній Америці, припадає 51% усіх надходжень. Згідно з результатами дослідження у 103 країнах один заклад ресторанного харчування у середньому припадає на 477 жителів. У країнах, що відносяться до групи з низькими доходами населення, цей показник збільшується до 618 осіб, а у країнах, з середніми і високими доходами, – скорочується до 268 осіб.

За даними Всесвітньої туристичної організації (ВТО) та Міжнародної готельної асоціації (МГА) у світі зареєстровано понад 308 тис. готельних підприємств. Основна їх кількість зосереджена в Європі – 171 тис. готелів (лідером є Італія), 88 тис. в Америці.

Таким чином, на основі вищезазначеного можна зазначити, що глобалізація охопила ринок готельних та рестораних послуг та продовжує розповсюджуватися, що виражається у процесах поглинання та кооперації, тобто розширенні готельних ланцюгів та мереж ресторанів.

1. Світовий ринок товарів та послуг : підручник. / [А.А. Мазаракі, Є.М. Воронова, І.В. Чаус та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі]. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун.-т., 2006. – У 2 ч. 4.2. – 318 с.